

STORTINGET

Lovvedtak 49

(2022–2023)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 268 L (2022–2023), jf. Prop. 40 L (2022–2023)

I Stortingets møte 20. april 2023 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv. (pasientforløp i spesialisthelsetjenesten)

I

I lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer gjøres følgende endring:

§ 6-1 første ledd andre punktum skal lyde:

Smittevernhelp er å anse som en del av retten til nødvendige helse- og omsorgstjenester, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 første og annet ledd og § 2-2.

II

I lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. gjøres følgende endringer:

§ 3-11 første ledd skal lyde:

Helseinstitusjoner som omfattes av loven her, har plikt til å gi videre den informasjon som er nødvendig for at allmennheten skal kunne ivareta sine rettigheter, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-2, § 2-2 a, § 2-3, § 2-4, § 2-4 a annet ledd bokstav a og § 2-5.

§ 3-16 overskriften og innledningen til første ledd skal lyde:

§ 3-16 *Legemiddelassistert rehabilitering av personer med rusmiddelavhengighet*

Kongen kan gi forskrift med nærmere regler om legemiddelassistert rehabilitering av personer med rusmiddelavhengighet og kan blant annet gi regler om:

§ 3-16 andre ledd skal lyde:

Regler etter første ledd bokstav b og d kan gjøre unntak fra reglene i pasient- og brukerrettighetsloven

§ 2-2 andre og tredje ledd, § 2-2 a andre og tredje ledd og 2-2 b første ledd første punktum.

§ 5-2 tredje ledd skal lyde:

Det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion skal dekke utgifter til behandling, forpleining, reise og opphold og reise og opphold for nødvendig ledsager når en pasient har rett til nødvendig helsehjelp etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-2 b første ledd eller § 2-4 a annet ledd bokstav a, og en annen norsk myndighet har forskuttert beløpet overfor norske eller utenlandske tjenesteytere.

III

I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter gjøres følgende endringer:

Nåværende § 2-1 a blir ny § 2-1. § 2-1 b oppheves.

§ 2-2 skal lyde:

§ 2-2 *Rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten*

Pasienten har rett til øyeblikkelig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 3-1.

Pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten når pasienten kan ha forventet nytte av helsehjelpen og den forventede ressursbruken står i et rimelig forhold til den forventede nytten av helsehjelpen.

Retten til nødvendig helsehjelp gjelder de tjenestene som spesialisthelsetjenesten har ansvaret for å yte og finansiere, jf. spesialisthelsetjenesteloven §§ 2-1 a og 4-4.

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om hva som skal anses som helsehjelp som pasienten kan ha rett til.

Ny § 2-2 a skal lyde:

§ 2-2 a Rett til vurdering, tidsfrist, tidspunkt og informasjon om nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten

Helse- og omsorgstjenesten skal gi den som søker eller trenger helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, de helse- og behandlingsmessige opplysninger personen trenger for å kunne ivareta sin rett.

Pasient som henvises til spesialisthelsetjenesten, har innen 10 virkedager etter at spesialisthelsetjenesten har mottatt henvisningen rett til å få en vurdering fra spesialisthelsetjenesten av om pasienten har rett til nødvendig helsehjelp, jf. § 2-2 andre ledd. Vurderingen skal skje på grunnlag av henvisningen. Pasient som vurderes å ha rett til nødvendig helsehjelp, har samtidig rett til å få fastsatt en faglig forsvarlig tidsfrist for når helsehjelpen senest skal være påbegynt og rett til å få fastsatt tidspunkt for oppstart av helsehjelpen innenfor denne tidsfristen. Pasienten har deretter rett til et faglig forsvarlig pasientforløp.

Innen 10 virkedager etter at spesialisthelsetjenesten har mottatt henvisningen, har pasienten rett til å få informasjon fra spesialisthelsetjenesten om:

- a. vurderingen av retten til nødvendig helsehjelp
- b. det fastsatte tidspunktet for oppstart av helsehjelpen
- c. den fastsatte tidsfristen for når helsehjelpen senest skal være påbegynt
- d. klageadgangen, klagefristen og den nærmere fremgangsmåten ved klage.

Henvsende instans skal få samme informasjon som pasienten.

Ved mistanke om alvorlig eller livstruende sykdom har pasienten rett til vurdering av retten til nødvendig helsehjelp, fastsettelse av tidsfrist og tidspunkt og informasjon raskere enn etter andre og tredje ledd.

De regionale helseforetakene kan bestemme hvilke institusjoner som skal fastsette tidsfristen og tidspunktet etter andre ledd når pasienten er henvist til tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet. De regionale helseforetakene kan også bestemme at private virksomheter som har avtale med et regionalt helseforetak, skal ha adgang til å vurdere om pasienten har rett til nødvendig helsehjelp og fastsette tidsfrist og tidspunkt etter andre ledd.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om fastsettelse av, og informasjon om, tidsfristen etter andre ledd, herunder tidsfristen for barn og unge under 23 år med psykiske lidelser eller rusmiddel-

avhengighet. Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om fastsettelse av tidspunktet etter andre ledd og om at visse pasientgrupper skal ha rett til vurdering raskere enn innen 10 virkedager. Departementet kan også gi forskrifter med nærmere bestemmelser om hvilke private virksomheter som skal ha adgang til å vurdere retten til nødvendig helsehjelp og fastsette tidsfristen og tidspunktet etter andre ledd.

Ny § 2-2 b skal lyde:

§ 2-2 b Rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten ved fristbrudd eller fare for fristbrudd

Dersom det regionale helseforetaket ikke sørger for at pasienten får helsehjelpen påbegynt innen den fastsatte tidsfristen etter § 2-2 a, har pasienten rett til å få den påbegynt uten opphold, om nødvendig hos en privat tjenesteyter. Dersom spesialisthelsetjenesten ikke kan fastsette et tidspunkt for oppstart av helsehjelpen før den fastsatte tidsfristen etter § 2-2 a, eller tidspunktet senere må endres slik at tidsfristen ikke kan overholdes, skal spesialisthelsetjenesten umiddelbart kontakte Helfo. Spesialisthelsetjenesten kan uten hinder av taushetsplikten gi nødvendige helseopplysninger til Helfo dersom det er nødvendig for å sikre at pasienten får nødvendig helsehjelp innen forsvarlig tid.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om organiseringen av, og oppgjøret for, tjenester pasienten har rett til å motta fra privat tjenesteyter eller tjenesteyter utenfor riket.

§ 2-4 første og andre ledd skal lyde:

Pasienten har rett til å velge ved hvilken offentlig eller privat virksomhet henvisningen skal vurderes, jf. § 2-2 a. Pasienten kan bare velge virksomheter som har rett til å tildele pasient- og brukerrettigheter etter § 2-2.

Pasient som har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, jf. § 2-2 andre ledd, kan velge ved hvilken virksomhet helsehjelpen skal ytes. Pasientens rett til å velge etter første punktum omfatter kun virksomheter som eies av eller har avtale med et regionalt helseforetak.

§ 2-4 a andre ledd bokstav a skal lyde:

- a. dersom pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten etter § 2-2, og det ikke finnes et tilbud i riket, eller helsehjelpen i utlandet er dokumentert mer virkningsfull enn den helsehjelpen som tilbys av det offentlige i Norge.

§ 2-5 d bokstav a til e skal lyde:

- a. § 2-2 a andre ledd tredje punktum om fastsettelse av tidsfrist for når pasienten senest skal få nødvendig helsehjelp
- b. § 2-2 b første ledd om rett til nødvendig helsehjelp uten opphold ved brudd på tidsfrist fastsatt etter § 2-2 a andre ledd tredje punktum

- c. § 2-2 a andre ledd bokstav a om informasjon om rett til nødvendig helsehjelp
- d. § 2-2 a andre ledd bokstav b om informasjon om tidspunkt for oppstart av helsehjelpen
- e. § 2-2 b første ledd om plikt til å kontakte Helfo

§ 7-4 andre ledd skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan eventuelt ilegge en administrativ reaksjon etter helsepersonelloven *kapittel 11* og gi pålegg til virksomhet etter helsetilsynsloven § 8 og spesialisthelsetjenesteloven § 7-1.

IV

I lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. gjøres følgende endring:

§ 19 andre punktum skal lyde:

Loven gjelder også skade ved helsetjenester som mottas i utlandet i medhold av *pasient- og brukerrettighetsloven § 2-4 a* annet ledd bokstav a eller etter annet oppdrag fra norske myndigheter, og som det offentlige helt eller delvis bekoster, herunder behandlingsreiser.

V

I lov 2. juli 2004 nr. 64 om ordning med brukerrom for inntak av narkotika gjøres følgende endring:

§ 6 tredje ledd første punktum skal lyde:

Adgang til brukerromsordningens tjenester er ikke nødvendig helsehjelp etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1.

VI

I lov 15. desember 2017 nr. 107 om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten mv. gjøres følgende endring:

§ 4 andre ledd tredje punktum skal lyde:

Når det føres tilsyn med kommunale *helse- og omsorgstjenester*, skal dette gjøres etter reglene i kommuneloven *kapittel 30*.

VII

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Masud Gharakhani

president

